A°. 1843. N°. 12.

# ARNHEMSCHE COURANT

(De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, is f 6 in de drie maanden.)

WOENSDAG 18 JANUARIJ.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot 6 regels f 1,00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

## Buitenlandsche berigten.

### DUITSCHLAND.

*Munchen, 10 jan.* Met groote belangstelling heeft men hier vernomen, dat de hertog *von Leuchtenberg*, schoonzoon des keizers van Ruslands, benevens zijne gemalin, te Rome, zoowel door den paus als de andere hooge ambtenaren, boven verwachting voorkomend en schitterend ontvangen zijn. De heilige vader heeft daardoor getoond, hoezeer hij personen van zaken weet te onderscheiden; het zou echter zeer gewaagd zijn, daarin een bewijs te zoeken van toegevendheid van de zijde des heiligen stoels jegens Rusland. De jongste tijdingen uit Ruslands laten integendeel geenen twijfel over, dat de curie besloten heeft geene schrede meer terug te gaan, daar hare vorige toegevendheid slecht beloond is. De wisseling van nota's tusschen Rome en St. Petersburg duurt intusschen voort. Men twijfelt echter of het tot eenigen uitslag zal leiden, daar dagelijks nieuwe berigten over herhaalde onderdrukking der roomsche kerken in Polen en Rusland inkomen.

De nieuwste tijdingen uit Athene hangen eene treurige schildering op van den financiëlen toestand der Grieksche staatshuishouding. De verlegenheid moet aldaar zoo hoog gestegen zijn, dat men te vergeefs naar hulpmiddelen uitziet. — De meeste Beijersche officieren en ambtenaren hebben reeds de Grieksche dienst verlaten; de weinigen die nog zijn achtergebleven, verlangen zeer naar hun vaderland terug, en alleen de genegenheid voor den jongen koning, die hen niet ontberen kan, houdt hen nog terug. Hun toestand is echter niets minder dan aangenaam.

*Munchen, 11 jan.* Aan onze standen, en wel het eerst aan de kamer der rijksraden, is door den minister van financiën eene wet voorgedragen, volgens welke de voormalige erfambten, deze overblijfselen van het middeleeuwsche leenstelsel, in het leven teruggeroepen en ter verhooging van den glans van kroon en majesteit met de oude decoratie-pracht hersteld zullen worden. Aartskamerheeren, aartshofmaarschalken, aartsschenkers, en hoe gij meer heet, grootwaardigheidsbekleeders van het oude heilige Romeinsche rijk, rijst op uit de puinhoopen uwer vervallen burgten, trekt de wapenrustingen aan, bekranst de pokalen, draagt de spijzen op, bestijgt uwe paarden, zwaait de banieren, en ontbreke er niets aan de waardigheid van uw heilig ambt. Wel is waar is het slechts eene koningszaal, waar gij uwe diensten verrigten zult, maar deszelfs pracht is eenen keizer waard, van de wanden zien de trotsche herinneringen van het adellijk vuistregt in bonte beelden op u neder, en de zware arm des absoluten gebieders tuchtigt met bloedige wraak den tegenstand der trotsche burgers! Daar prijkt de gruwzame *Hohenstaufe*, en laat zout zaaijen op de plaats waar de muren van Mailand stonden. In de troonzaal staren, uit het konde gladde marmer, twaalf, met vele duizend ducaten vergulde vorsten-kolossale figuren, u aan, die in nissen staan en met goud versierd zijn! Zouden deze pronkzalen, die mijlpalen der kunst in het Beijersche Athene, met zoo ontzettelijke kosten geschapen zijn, om ledig te staan? Plaats is daar voor eene tafel-ronde, zoo als zelfs koning *Artur* er geene bezat. Zalige tijden, hoe gij terugkeert met het romaneske ridderdom en minnespel! De vasallen trekken ten strijde, in de tournooijen wordt gestreden, bij feestmaal gezwelgd, de volbloedadel ontrolt de zestien voorvaderen van het stamhuis, en een wedijver vangt aan, wie het erfelijk ambt ter leen zal ontvangen. — De ministeriële voordragt tot de antieke met vermelding der dankbaarheid van het gehele rijk vervult, waarmede de verordening van 29 november 1837 ontvangen is, welke de indeeling des rijks en de benaming der afzonderlijke districten tot „*de eenvoudige grondslagen der geschiedenis*" teruggebragt, en daarmede besluit hij, dat door Z. M., het geschiedkundig verledene der onder zijnen scepter vereenigde volkstammen vereerende, en wenschende de ontwikkeling hiervan te bevorderen, het besluit is genomen de lang gestorven erfambten in het leven terug te roepen. De eenigzins duistere voordragt schijnt voorloopig slechts op vier erfambten het uitzigt te openen, zonder omtrent derzelver inrigting of benaming iets nader mede te deelen. In ieder geval zullen hun zeer weelderige bezigheden te beurt vallen, daar de maarschalksstof van het Beijersche leger reeds vergeven is. Het zal zeker niet aan prozaïschen tegenstand ontbreken, die het schoone veracht, omdat het geld kost, lieden op spoorwegen rijden en fabrijken ziet ontstaan, dan hoffeesten aanschouwt, of voor de sleun staat; maar wij twijfelen niet, of de vertegenwoordigers des lands zijn meerendeels veel te aestetisch, om een voorstel te verwerpen, dat misschien nog bezuinigend zou heeten, als men de ondersteuning van het nationale theater ophief, daar twee schouwburgen voor eene stad als Munchen toch te veel is.

### OOSTENRIJK.

*Van den Donau, 7 jan.* Naar men verneemt, zou de Servische kwestie spoedig de wending kunnen nemen, welke de in overeenstemming handelende groote mogendheden in het belang van eenen geregelden regtstoestand en van de heiligheid der verdragen kategorisch hebben aangewezen. Men verzekert, dat de Porte, nu zelve op het punt staat eenen weg in te slaan, waardoor zij te gelijk aan de bepaaldelijk uitgesproken wenschen der mogendheden zou kunnen voldoen en haar eigen gezag zoo veel mogelijk zou kunnen handhaven. Dezen uitweg zou men daarin meenen te vinden, dat men de tegenwoordige gezagvoerders in Servie, uit hoofde hunner willekeurige handelwijze en wederregtelijken dwang, die zij aan het land hoe langer hoe harder doen gevoelen, van hunne ambten weder ontzette, eene volksverzameling te zamen roepe, en dan gevolg geve aan het verlangen der Serviërs, dat zich ongetwijfeld luide zal doen hooren „tot herstelling der vorige orde van zaken en der verdreven vorsten-familie in derzelver waardigheid. De spoedige verwezenlijking van zulk eenen gunstigen afloop van het zoo bloedig begonnen drama ware inderdaad des te eer te wenschen, daar, volgens de jongste berigten, de verschijnselen eener nieuwe uitbarsting in Servië zich dreigend vermeerderen, en zonder spoedige afwending eene nieuwe vreesselijke katastrofe voor de deur staat. (*Karlsr. Z.*)

### PRUISSEN.

*Berlijn, 11 jan.* De in Leipzig verschijnende dagbladen, *die Locomotive* en *das Charivari*, welker verzending tot dusver nog slechts door de posterij geweigerd werd, zijn gisteren, even als de *Leipziger Allgemeine Zeitung*; geheel verboden. (*Duss. Zt.*)

### ENGELAND.

*Londen, 11 jan.* In de dagbladen worden thans medegedeeld ettelijke, van regeringswege openlijk bekend gemaakte officiële rapporten der bevelhebbers, in Indië, betreffende de ontruiming van Affghanistan. In deze stukken wordt het vernielen der beroemde bazar van Cabool en der vestingwerken van Jellalabad gemeld, maar geen gewag gemaakt van de alle steden aangerigte verwoestingen. De gouverneur-generaal van Indië zal in Ferozpore eene groote wapenschouwing houden over de uit Affghanistan teruggekeerde troepen, en bij die gelegenheid zal een luister ten toon gespreid worden, welke zal evenaren al wat van dien aard ooit door den grooten Mogol vertoond is. De inlandsche vorsten uit de naburige landstreken zijn genoodigd worden, om die wapenschouwing en de daarop gevende feesten te komen bijwonen. Ook de vorige beheerscher van Cabool, *Dost-Mahomed*, moet aldaar verschijnen, en men denkt, dat hij van daar naar Affghanistan teruggezonden zal worden. Overigens schijnt de gouverneur-generaal ook den handel op den Indus te willen herstellen, zoo als dezelve in de bloeijendste tijden van het Mogolsche rijk geweest is.

*Londen, 11 jan.* Door meer dan één dagblad wordt verzekerd, dat aan het Fransch gouvernement een handelstractaat tusschen Engeland en Frankrijk is aangeboden, waarbij de inkomende regten op wijnen, brandewijnen en zijden stoffen in het laatste rijk beduidend worden verminderd, onder voorwaarde, dat soortgelijke vermindering ook wederkeerig aan voortbrengselen van Engelschen landbouw en nijverheid worde toegestaan. Volgens een dier bladen zou dit tractaat bereids door de Engelsche gevolmagtigden zijn geteekend.

— Met al den lof, door de meeste Engelsche dagbladen aan de jongste troonrede van den koning der Franschen toegezwaaid, zijn echter verscheiden aanmerkingen vermengd. Zoo wil een dier bladen eene dubbelzinnigheid in de zinsnede nopens Spanje opmerken, en vraagt of door de wettige belangen van Frankrijk nog dezelfde verstaan worden, op grond waarvan graaf *Molé* eenmaal ronduit aan lord *Palmerston* verklaarde, dat het Fransch gouvernement zich regtstreeks tegen het sluiten van ieder handelstractaat tusschen Spanje en Engeland verzetten zou. Andere dergelijke aanmerkingen hebben vooral de zinsnede wegens Algerië ten doel, het voortdurend bezit waarvan hier te lande nog altijd met lede oogen aangezien en als de schending van eene wettig aangegane verpligting beschouwd wordt.

## Binnenlandsche berigten.

*'s Gravenhage, 14 jan.* Z. Exc. de minister van financiën, heeft bij resolutie van 9 december jl. bepaald: 1°. dat het zout, waarvoor ten behoeve van den scheepsbouw, uit krachte van het koninklijk rescript van 12 november 1833, n°. 74, vrijdom van accijns wordt toegekend, voortaan zal behooren te worden vermengd met 4 kannen ongezuiverde houtazijn, onder elke 100 ponden; 2°. dat de hout-azijn door den betrokken controleur ten koste van de belanghebbenden zal behooren te worden geleverd; en 3°. dat de vermenging zal behooren te worden bewerkstelligd door de ambtenaren, bij den uitslag uit de zoutziederij, en dat het zout vervolgens, onder begeleide van ambtenaren, naar de scheeps-timmerwerf zal moeten worden vervoerd en aldaar, onder hun toezigt, tusschen de inhouten van het schip verwerkt.

— Ten einde zich te vergewissen van de behoorlijke verzekering of verantwoording van verschuldigde regten, op documenten, welke gezuiverd van de losplaatsen naar het kantoor der aangifte moeten worden teruggezonden, en tevens ook de regelmatige terugzending dier documenten naar het kantoor van afgifte te bevorderen, is door Z. Exc. den minister van financiën, bij resolutie van 12 december jl. bepaald geworden,

dat voortaan alle documenten, zonder onderscheid, strekkende ten geleide van accijns-vrije goederen, waarvan elders de regten moeten worden betaald, en waarvan de gezuiverde ontvangst ten kantore der afgifte, hetzij *in orginali*, of bij *extract* of *duplicaat*, aanleiding geeft tot roijering van den gestelden borgtogt, niet als behoorlijk gezuiverd zullen kunnen worden aangemerkt, dan wanneer dezelve zijn voorzien van het *visa* van den controleur ter los- of bestemmingsplaats, ten blijke dat de regten behoorlijk zijn voldaan, en in de daartoe bestemde registers zijn verantwoord geworden. Door welgemelden minister is daarbij te kennen gegeven, dat daarmede de noodzakelijkheid tot de onderteekening van de acten van zuivering, op deze documenten, door de ter visitatie gecommitteerde ambtenaren, als vervallen is te beschouwen, met aanmaning voorts aan de controleurs, en meer bijzonder aan die, toegevoegd aan voorname kantoren van lossing, om toe te zien, en zich te verzekeren, dat de terugzending der extracten van de gezuiverde volgbrieven, manifesten of duplicaat generale verklaringen, naar het voorschrift van artikel 49 der algemeene wet, en overeenkomstig de veranderingen van de administratie, regelmatig en tijdig plaats hebbe, hebbende de minister daarbij insgelijks bepaald, dat ook de hoofd-inspecteurs zich van tijd tot tijd, bij het bezoeken dier voorname kantoren, zullen behooren te overtuigen, dat zoo wel de zuivering als de terugzending regelmatig en zonder noodelooze vertraging geschieden. Verder is door meergemelden minister, bij de gedachte resolutie, voorgeschreven, dat, ter opheffing van de gerezene bezwaren, wegens de mogelijke gevallen van niet tijdige terugkomst ten kantore der uitgifte, ten gevolge van bijzondere omstandigheden, de ontvangers aan de respective losplaatsen, in die gevallen, in welke de tijdige zuivering en terugzending van documenten, bij invoer langs de rivieren, door wettige omstandigheden mogten worden verhinderd, aan hunnen ambtgenoot, ten eersten kantore, daarvan eene schriftelijke kennisgeving zullen toezenden, die zich door deze kennisgeving voor bevoegd zal kunnen houden, om het doen aanzuiveren der gestelde cautie, naar vereisch van zaken, en uiterlijk voor den tijd van eene maand, na verloop van den bepaalden termijn, op te schorten.

*Zierikzee*, 14 *jan.* De bijna ten einde gesnelde week heeft de bewoners dezer grijze Zeeuwsche eilanden, bij vernieuwing, getuigen doen zijn van tooneelen, die den hardvochtigsten eenen traan zouden afpersen; en welke wij daarom der algemeene mededeeling niet onwaardig hebben geschat.

In den voormiddag van den 9den dezer raakte het Engelsche barkschip *Centenary*, kapitein *J. Soster*, komende van Alexandrië, geladen met duivenboonen en bestemd naar Rotterdam, met loods aan boord, op de plaat, genaamd den Banjert, vast. Niettegenstaande de menigvuldig aangewende maatregelen om los en in vlot water te komen, is dit den schepelingen niet mogen gelukken. Bij het meer en meer verheffen van den wind, het woester worden van de zee, en het steeds sterker worden der branding, werd de bodem door een' rotsverbrekenden golfslag zoodanig gebeukt, dat men het vergaan met ieder oogenblik te gemoet zag. In dien hagchelijken toestand moest noodwendig en in allerijl gebruik worden gemaakt van het eenige middel tot redding en lijfsbehoud. Men begaf zich in de groote sloep. Papieren, kleinoodiën van waarde, alles moest men achterlaten, tot zelfs (o, ijzingwekkend denkbeeld!) *een door ziekte aan deszelfs leger geboeid mensch.* Over de zielsaandoeningen van een ongelukkig, ziek man, die door een gapenden afgrond wordt aangestaard, en in dat oogenblik door zijne eenige hoop, den steun zijner broeders, wordt verlaten, kunnen gevoelvolle harten met de meeste juistheid oordeelen. Inmiddels is het der ekwipaadje mogen gelukken den oever van het eiland Schouwen te bereiken.

In de eerst opvolgende dagen hebben verschillende wakkere zeelieden beproefd den verongelukten bodem te genaken, zoo om den daarop achtergebleven zieken man te redden, als te trachten aan de zee een gedeelte van deszelfs woeker te ontwringen; en hoezeer alles vruchteloos is geweest, schip en lading met hetgeen er zich op bevond eene prooi der golven zijn geworden, zijn bij deze gelegenheid wederom nieuwe blijken van mannelijke onversaagdheid gegeven, vooral door die van Bruinisse, hebbende drie opene ranke vischbooten van die plaats den storm, die in den namiddag van den 11den heeft gewoed, in de Noordzee gebraveerd.

*Nijmegen*, 13 *jan.* Nadat de, in den morgen van heden uitgereden, commissie uit de arrondissements-regtbank alhier wederom binnen deze stad was gearriveerd, werd op den avond van heden, onder den toevloed eener ontzettende menigte nieuwsgierigen, die men dan door een detachement infanterie van voor de gevangenis houden, werden verdreven, alhier gevankelijk op eene kar binnengebragt zekere *Johannes Josephus Baudoin*, gewezen marinier in Hollandsche dienst, als verdacht van zich te hebben schuldig gemaakt aan den te Winssen op de persoon van *Hendrika Otten* gepleegden moord.

Deze persoon, zegt men, moet gedurende zijnen diensttijd reeds tot infamerende straffen verwezen, en eerst ongeveer een jaar geleden uit de gevangenis te Woerden zijn ontslagen, alwaar hij vele jaren was gedetineerd.

*Arnhem*, 16 *jan.* Wij zijn in het bezit van een exemplaar van het rapport, hetwelk door de heeren *Canneman*, *van Akerlaken*, *Bruce* en *Metman*, nopens de zaken der maatschappij van weldadigheid aan den koning is ingediend, en dezer dagen aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal medegedeeld. Uit dat rapport nemen wij het volgende over:

»Wanneer wij nu het hierboven uit de geschiedenis der maatschappij van weldadigheid medegedeelde, voornamelijk in betrekking tot de tusschen haar en de regering bestaande verhouding, beknopt zamenvatten, dan kunnen wij het volgende als bewezen aannemen:

»De regering heeft reeds in den aanvang hare goedkeuring gehecht aan de oprigting der maatschappij van weldadigheid, onder kennisgeving echter van het wenschelijke, dat dezelve zich bijzonder onledig zou houden met het ontginnen van gronden, en alléén zóó veel fabrijkmatigen arbeid zou doen verrigten, als noodig was, om den landbouwenden kolonist, gedurende den winter, bezig te houden (bladz. 2).

»De maatschappij van weldadigheid is een zedelijk ligchaam, waarover de regering, uit hoofde van deszelfs strekking en uitgebreiden invloed op het welzijn van den staat, bij voortduring een waakzaam toezigt moet houden (bladz. 2 en 3).

»In de eerste vier jaren, na de oprigting der maatschappij van weldadigheid (1818—1822), heeft zich de betrekking der regering tot dezelve bepaald bij het zoo evengemelde toezigt; alléén heeft de regering haar verschillende gunsten verleend, waaronder ook het vruchtgebruik van de Ommerschans (bladz. 3).

»Noch de regering, noch eenige andere autoriteit is aansprakelijk voor de geldleeningen, door de maatschappij van weldadigheid gesloten, ten einde te kunnen voldoen aan de verbindtenissen, uit de contracten met particuliere corporatiën voor haar voortvloeijende (bladz. 3 en 4).

»Naar aanleiding van de deswege door de maatschappij van weldadigheid gedane voorstellen, heeft de regering, van 1822 tot 1827, met haar zes contracten gesloten, die naar de regelen van het gewone burgerlijke regt moeten worden beoordeeld, en waarbij de maatschappij van weldadigheid zich verbond tot altijddurende verpleging van een zeker getal behoeftigen, tegen ontvangst 1°. van zekere jaarlijksche som voor vestigingskosten, doch niet langer dan tot 1 juni 1842, en 2°, van vervangingskosten en kosten van vergoeding wegens mindere werkvatbaarheid, welke bij voortduring moesten worden voldaan boven en behalve de teruggave der voor te schieten transportkosten (bladz. 4).

»Noch de maatschappij van weldadigheid, noch hare geldschieters kunnen, op grond van die overeenkomsten, iets anders van de regering vorderen, dan de voortdurende betaling der vervangings-, der vergoedings- en der transport-kosten: de regering daarentegen heeft het regt, tegen betaling dier kosten, de voortdurende verpleging van het bepaalde getal behoeftigen door de maatschappij van weldadigheid te vorderen (bladz. 4—6).

»In 1827 zijn de beide hoofd-commissiën der maatschappij van weldadigheid met derzelver ongunstigen toestand bekend geworden; een toestand die, volgens den stichter der maatschappij, was toe te schrijven aan de geringe geschiktheid van de bestedelingen tot werken, doch waarvan de schade zou ophouden, wanneer de ondervinding mogt aantoonen, dat de daarvoor door de maatschappij bij een nieuw contract bedongen vergoeding toereikende was (bladz. 7).

»De ondervinding heeft, volgens de verklaring der permanente commissie van den 23sten juli 1830, het voldoende dier vergoeding aangetoond, zoodat er, haars inziens, geene reden bestond, om, na verloop van den proeftijd, het bedoelde contract niet te con[...]
ren (bladz. 8).

»Eerst in den maand mei van het jaar 1831 [...]
regering van den ongunstigen staat van zaken [...]
wittigd, door het verzoek der permanente comm[...]
om een overschot van *ƒ* 200,000, waarmede, [...]
hare verklaring, de zaken tot aan het najaar zo[...]
kunnen gaande gehouden worden, als wanneer[...]
eenen voordeeligen oogst, de hoop bestond, dat [...]
behoefte der bevolking uit de eigen opbrengsten [...]
koloniën zou kunnen worden voorzien (bladz. 8).

»In die schijnbaar tijdelijke geldverlegenheid is [...]
gemoet gekomen, — de oogst is voordeelig geweest [...]
en desniettemin heeft de permanente commissie n[...]
den loop van hetzelfde jaar een nieuw voorschot [...]
*ƒ* 200,000 gevraagd, en in den aanvang van [...]
erlangd (bladz. 9).

»Eene tot het onderzoek der zaken van de maatscha[...]
van weldadigheid van regeringswege benoemde com[...]
sie heeft, den 24sten december 1832, een rap[...]
ingediend, hierop nederkomende, dat de geldel[...]
ongelegenheden reeds lang hadden bestaan; dat [...]
financiëel hoofddoel der maatschappij; namelijk [...]
den staat geheel te ontheffen van het onderhoud [...]
werkvatbare behoeftigen, die in hare koloniën w[...]
den geplaatst, niet was bereikt; dat de bena[...]
toestand der maatschappij voornamelijk te wijten [...]
aan misrekeningen, zoo in de kosten van aanleg [...]
koloniale inrigtingen als in die van onderhoud [...]
bevolking, alsmede in de middelen, welke wa[...]
aangewend, om in de ondervonden teleurstellinge[...]
voorzien; dat, eindelijk, naar haar gevoelen, aa[...]
maatschappij, in afwachting der terugkomst in het va[...]
land van den generaal VAN DEN BOSCH, tot het gaa[...]
houden harer zaken zou worden verstrekt *ƒ* 207,[...]
doch met de bepaling, dat zulks geschiedde geh[...]
onverpligt en uit loutere gunst (bladz. 10).

»Ook die bijdragen zijn gegeven, en de koning he[...]
twee commissarissen bij de maatschappij van wel[...]
digheid benoemd, welke, in een rapport van [...]
8sten juli 1834, zich geheel met het zoo even genoem[...]
rapport van den 24sten december 1832 hebben v[...]
eenigd, tevens in vele belangrijke financiële besch[...]
wingen tredende, waarvan het voorname resultaat w[...]
dat, naar hunne, op vijf verschillende wijzen, ged[...]
berekening, er jaarlijks op de huishouding der ma[...]
schappij een aanmerkelijk te kort bestond (bl[...]
zijde 11 en 12).

»De generaal VAN DEN BOSCH heeft, na zijne terug[...]
komst in het vaderland, en wel bij eene mem[...]
van 3 december 1834, de eenige oorzaak van [...]
achterstand van 3½ millioen aan zijne verwijde[...]
toegeschreven, en als redmiddel aangewezen de [...]
breiding van den landbouw, moetende de [...]
daarvoor, alsmede voor de betaling der renten en h[...]
doen van aflossing door het departement van koloni[...]
worden verschaft, ten welken einde dan ook de [...]
rigting der maatschappij van weldadigheid aan [...]
Overzeesche bezittingen van den staat zoude dien[...]
baar gemaakt worden (bladz. 12 en 13).

»Bij de aanneming van dat plan moest, volge[...]
den generaal VAN DEN BOSCH, het gouvernement [...]
overwegenden invloed bezitten op de aangelegenhed[...]
der maatschappij van weldadigheid: de uitbreiding d[...]
cultuur zoude geschieden onder toezigt van het go[...]
vernement, dat zich, tot vergoeding van de ree[...]
gedane en nog verder vereischt wordende opoffering[...]
in het bezit zou kunnen stellen der etablissemen[...]
van de maatschappij (bladz. 13).

»De regering is tot die plannen alleen toegetred[...]
omdat haar geen ander redmiddel bekend scheen; [...]
bragt hoogst belangrijke offers voor het behoud eene[...]
instelling, wier val groote ongelegenheden voor de[...]
staat zou na zich slepen: — wat zij deed, was geh[...]
gratuit, en niemand zou, volgens het gezegde v[...]
den generaal VAN DEN BOSCH, optreden, of niem[...]
was immer opgetreden met de bewering, dat de r[...]
gering tot zoodanig een hulpbetoon verpligt w[...]
(bladz. 14).

»Tijdens de beraadslagingen over dit voorstel [...]
de generaal VAN DEN BOSCH aan den koning te kenn[...]
dat, naar zijn inzien, de teruggaaf der door het r[...]
aan de maatschappij voorgeschoten gulden zou kunn[...]
geschieden door den afstand van bij het departem[...]
van koloniën berustende obligatien op den Zuid[...]
(bladz. 14 en 15).

»Bij het koninklijk besluit van 17 januari 18[...]
n°. 84, werd aan de maatschappij van weldadigh[...]
toegezegd: 1°. *ƒ* 1,300,000, tegen den intrest [...]
percent 's jaars; 2°. van 1836—1839 nog *ƒ* 20[...]

jaarlijks, en 3o. jaarlijks zooveel als de winst op de Oost-Indische duiten meer zou bedragen dan *f* 200,000 en in allen gevalle *f* 100,000 (bladz. 15).

Die toezegging geschiedde onder anderen onder de bepaling, dat de koloniale inrigtingen dienstbaar zouden worden gemaakt aan de Overzeesche bezittingen van den staat; dat de cultuur op de overeengekomen koloniën worden uitgebreid; dat de sub 3o. vermelde som van minstens *f* 100,000 slechts zou worden verstrekt tot dat daaromtrent nader werd beschikt; dat het gouvernement ten allen tijde de gedane voorschotten zou kunnen opvorderen, en dat de koning steeds zoodanige beschikkingen zou kunnen nemen als hoogstdezelve raadzaam achtte (bladz. 15 en 16).

Bij koninklijk besluit van den 30sten augustus 1834 n. 94, is aan de maatschappij van weldadigheid op haar verzoek, toegestaan, om uit de fondsen, voor de uitbreiding van den landbouw toegezegd, eene boom-katoenspinnerij en weverij op te rigten, onder deze voorwaarden evenwel, welke de permanente commissie zelve had voorgesteld, dat ter bereiking van het nieuwe plan geen meerdere gelden zouden worden vereischt (bladz. 16).

Desniettegenstaande heeft de permanente commissie ten behoeve der fabrijk, later, weder *f* 100,000 gevraagd en verkregen (bladz. 17).

De maatschappij van weldadigheid heeft successivelijk de bij koninklijk besluit van 17 januari 1828 en later toegezegde gelden erlangd, met uitzondering van hetgeen de duitenwinst jaarlijks meer bedragen had *f* 200,000, hetgeen van 1836 tot en met 1840 was geweest *f* 633,609,001 (bladz. 17).

De ontoereikendheid der hier te lande beschikbare geldfondsen was de eerste oorzaak, dat de toegezegde som niet werd uitbetaald. Dien ten gevolge zijn door den generaal VAN DEN BOSCH en het bestuur der maatschappij van weldadigheid drie verschillende voorstellen gedaan, welke allen echter door de regering zijn verworpen, op grond: 1o. dat dezelve in strijd waren met de aan de Staten-Generaal gedane toezeggingen, ten opzigte der volledigheid van de bescheiden tot justificatie van het Indische excedent; 2o. dat de regering de maatschappij van weldadigheid niet meer op indirecte wijze meende te mogen ondersteunen; 3o. dat de belangen der partikuliere fabrikanten niet uit het oog verloren worden; en 4o. dat deze zaak niet buiten de medewerking der Staten-Generaal mogten geschieden (bladz. 17—20).

Dit alles is eindelijk eene, het voorgestelde, ... in eenig opzigt tot haar geheel te brengen, alleen het middel aan de hand gaf, om de maatschappij van weldadigheid voorloopig aan den gang te houden" (bladz. 20).

*Curaçao*, ... Het wegvlugten van slaven van ... tijd tot tijd nog plaats. Onlangs is eene boot met dertien slaven van Bonaire ontvlugt. Door een vaartuig van Rio de la Hache weten wij, dat ze op de kust aangeland zijn. Men weet niet of N. Grenada het Spaansch-Hollandsche tractaat, om wegloopers over en weer uit te leveren, nog als geldig acht.

— De brik *de Brak*, welke den 16 nov. van Suriname alhier is aangekomen, had 13 maanden in de Saramacca gelegen, om het vlugten der Negers naar Demerary te beletten, hetwelk, volgens het zeggen van de officieren, toch niet voor te komen is. Gedurende dien tijd zijn aan boord gestorven de overste, een luitenant en een adelborst, benevens drie der manschappen; hetwelk veel is op eene bemanning van 38 koppen. In oct. heerschte er eene werkelijke rotkoors aan boord. Het scheepsvolk moest al dien tijd aan boord verblijven, want zoodra het aan wal gaat, komen er klagten van de directeurs der plantaadjen. Als men daarbij in aanmerking neemt, dat het houtwerk der vaartuigen in zoet water in de heete luchtstreek zeer aan bederf onderhevig is, dan zal men inzien, welke ongelegenheden de slavernij na zich sleept in landen, welker naburen de slaven hebben vrijgegeven.

## Ingezonden stukken.

### Belastingstelsel in Nederland.

De minister van financiën zegt in de memorie van toelichting op de personele belasting, dat het daar de plaats niet is, om te onderzoeken, waaraan de aangroei der armoede moet te schrijven, en voegt er bij: deze ... is het meest bloeijende staten.

Ik hoop integendeel, dat bij de voordragt van belastingswetten de vraag van het uiterste gewigt is, in hoe verre de bestaande belastingen oorzaak van die aangroeijende armoede is, en heb het van groot belang geacht, deze vraag, wat *ons land* aangaat, te onderzoeken. Ik zal mij dus met naburige staten niet bezig houden, hoezeer het uiterst opvallend is, dat het magtige, het rijke Engeland, zoo overvloedig van koloniën voorzien, het meest van die ramp heeft te lijden; dat daarop volgt Frankrijk, een land dat van alle Europische welligt het rijkste aan eigen hulpbronnen is; en dat daarentegen België, dat sedert 1830 het vertier op onze koloniën heeft verloren; bekneld is geweest tusschen de nadeelige tol-liniën van Frankrijk en Duitschland, en Nederland, hetwelk het meer dan tien jaren vijandig was, — dat België, dat welligt evenredig de meeste fabrijken heeft, die ramp veel minder drukt. Uit dat verschijnsel alleen zoude het reeds duidelijk zijn, dat alleen de zware belastingen, waaronder de ingezetenen van Engeland, Frankrijk en Nederland gebukt gaan, de oorzaak dier ramp zijn. Daarentegen is dikwijls gezegd, dat de belastingen eene natie niet armer kunnen maken, omdat, op weinige uitzonderingen na, het geld in het land bleef, en de eene ingezeten dus aan den andere betaalde; dat dus de massa der kapitalen dezelfde bleef. Deze redenering houdt, echter, geen steek; want wie kan bepalen, hoe veel de obligatiën, ten laste van Nederland, in vreemde handen zijn? Doch ook dan, als wij toegeven, dat de massa der kapitalen dezelfde bleef, zal, als de groote kapitalen aangroeijen en de kleine verminderen, zelfs bij eene vergrooting van de massa der kapitalen, door buitenlandsche geldleeningen ontstaande, de middelstand in aantal en vermogen verminderen en de armoede aangroeijen; en deze rampspoedige toestand is die van Nederland, en wij snellen met schrikbarenden spoed tot dien noodlottigen staat, waarin Engeland verkeert, alwaar men schatrijke ingezetenen, een geringen middelstand en een vreesselijk aantal armen vindt.

Indien nu de belastingen ongelijk verdeeld zijn; indien zij het meeste drukken, waar het minste kan betaald worden, — dan zijn zij de naast aanleidende oorzaak, welke eene natie in dien zorgelijken toestand brengen. De schrandere staats-minister PEEL heeft dit van zijn land ingezien. Eere zij hem, dat hij heeft durven belasten, waar belast moet worden: of hij, echter, het juiste middel heeft gekozen, zal de tijd leeren. Hoe noodig eene herziening in Nederland zij, hopen wij niet, dat in ons land dit voorbeeld worde gevolgd. Zoude de voorgestelde belasting op de successie het kwaad verhelpen? Zeer, zeer weinig. Over het nadeelige van die belasting is overigens al zoo veel, bondigs gezegd, dat het onnoodig is, daarbij langer stil te staan.

Ik stel mij hier ten onderzoek voor alle belastingen in Nederland, en zal dezelve een voor een toetsen, in hoeverre zij belasten, waar belast moet worden; in hoeverre zij nadeelig op de zedelijkheid werken en der nijverheid nadeel doen.

De *grondbelasting* is van alle belastingen zeker de oudste en meest natuurlijke; bij billijken grondslag drukt zij gelijkmatig. Die grondslag, het kadaster, laat, nu bij ons, vooral voor de gebouwde eigendommen, zeer veel te wenschen over; op weinige uitzonderingen na zijn overal de aanzienlijke huizen te laag, de geringere te hoog getaxeerd; de schatting zelve is tamelijk willekeurig geweest; statistiek is hierbij volstrekt in geene aanmerking gekomen; alles hing af van de zienswijze van twee menschen, wier keuze bij lang niet altijd van de gelukkigste was.

De *personele belasting* is, volgens het eigen zeggen van den minister, de belasting, die den aanzienlijke vooral moet treffen. Laat ons zien; bij de onmogelijkheid om eene belasting op het inkomen te leggen, is men verpligt de uitgaven tot basis aan te nemen van het inkomen; de personele belasting neemt daartoe zes grondslagen:

1. *De huurwaarde.* Zoo deze grondslag goed wordt toegepast, is het een billijke maatstaf van de uitgaaf; want bij minder inkomen, zal men in een goedkooper huis gaan wonen. Het eenige, dat tegen dezen grondslag is aan te voeren, is, dat groote gezinnen verpligt zijn, in groote huizen te wonen. Later zal dierop echter teruggekomen worden, als ook op de moeijelijkheid om de huurwaarde te bepalen.

2. *Deuren en vensters* en 3 *haardsteden.* Beide deze grondslagen hangen te veel van bijzondere bouworde af, om als eenigen maatstaf van uitgaven en dus van inkomsten te kunnen dienen.

4. *Mobilair.* De bevolking is geen maatstaf van de duurte der huurwaarde: vergelijk Assen en Groningen; 's Hage en Amsterdam; Velp en Middelburg. Dus werkt het tarief ongelijk en onregtvaardig; de taxatie geschiedt op onderscheidene plaatsen zoo verschillend en willekeurig, dat die volstrekt niet als een eenig billijke maatstaf in aanmerking kan komen.

5. *De dienstboden.* De zwaarste huisgezinnen hebben de meeste dienstboden noodig. Meer zal er tegen de billijkheid van dezen maatstaf wel niet behoeven gezegd te worden. Bovendien is zij nadeelig; 1o. omdat zij het aanschaffen van meerdere dienstboden belet; dus belet dat meer geringe menschen aan den kost komen; 2o. dat kinderen voor kindermeiden worden genomen; 3o. dat geen van de grondslagen meer tot ontduiking aanleiding geeft.

6. *De paarden* mogen vroeger in de steden een maatstaf der uitgaven geweest zijn; de plaatsen, die van de straatwegen verwijderd zijn, werden hierdoor ongelijkmatig gedrukt; maar ook, nu men in de steden al meer en meer pracht in rijtuigen voor één paard ziet ten toon spreiden, nu de huurkoetsiers wedijveren in sierlijk tuig en paarden, wordt ook daar die maatstaf dagelijks slechter.

Om duidelijker het bovengestelde in het oog te doen vallen, zal ik tot voorbeeld twee mijner kennissen aanhalen, die ik A. en B. zal heeten. A. heeft tien kinderen en *f* 3000 inkomen; hij kon hiermede te Amsterdam niet langer rond, huurde een ouderwetsch groot kasteel in eene goedkoope plaats, nam eenen gouverneur en eene gouvernante bij zijne kinderen, vond daar een zeer grooten tuin met broeikasten, was verpligt een tuinman en knecht te houden, omdat daar ter plaatse geen groenmarkt was, en twee paarden, omdat het kasteel overal ver van verwijderd was. De tuinknecht moest de paarden verzorgen, en den ouden familie-wagen schoonhouden, het éénigste rijtuig dat A. heeft; de knecht werd daardoor dienstbode van de 1ste klasse (1).

Het oude kasteel heeft 16 gemetselde haardsteden en 81 deuren en vensters; echter heeft A maar eene goed gemeubileerde zaal, om menschen te ontvangen. Voor zijn groot huisgezin heeft hij drie meiden noodig, die het werk niet afkonden, zoo zijne vrouw en dochters niet druk in het huishouden medewerkten. Zijne belasting is dien ten gevolge aldus:

| | |
|---|---|
| Huurwaarde *f* 400 | *f* 20.00 |
| 81 deuren en vensters | » 35.64 |
| 16 haardsteden | » 40.00 |
| Mobilair 400 × 11 | » 44.00 |
| 3 vrouwelijke en 1 mannelijke dienstbode (de tuinknecht, die de paarden oppast, maar nooit huiswerk doet) | » 52.00 |
| De tuinman | » 15.00 |
| 2 paarden | » 55.00 |
| | *f* 261.64 |
| 33 opcenten | » 86.34 |
| | *f* 347.98 |

Dus betaalt A voor de personele belasting meer dan $\frac{1}{9}$ van zijn inkomen.

Het inkomen van B is mij ten eenemale onbekend; maar hij heeft mij gezegd, dat zijn huishouden te Amsterdam hem jaarlijks *f* 16,000 kostte. Hij heeft slechts ééne dochter, bezit een zeer prachtigen inboedel, rijtuigen voor één paard, houdt 3 vrouwelijke dienstboden, 1 knecht, 1 koetsier en 1 paard; zijn huis is op *f* 1200 aangeslagen; hij heeft 6 haardsteden en 41 deuren en vensters aan zijn huis. Zijne belasting komt dus als volgt:

| | |
|---|---|
| Huurwaarde | *f* 60.00 |
| 41 deuren en vensters ad 77 cents | » 31.57 |
| 6 haardsteden | » 15.00 |
| mobilair 1200 × 7 | » 84.00 |
| 3 vrouwelijke en 2 mannelijke dienstboden | » 80.00 |
| 1 paard | » 25.00 |
| | *f* 295.57 |
| 33 opcenten | » 97.54 |
| | *f* 393.11 |

nog niet $\frac{1}{40}$ van de uitgaven van B, die zeker minder zijn dan zijne inkomsten.

De man uit den middelstand, die belast is met een zwaar huisgezin, betaalt dus meer dan 3 maal zoo veel als de rijke, in eene belasting, die men zegt daargesteld te zijn, om het evenwigt te herstellen!

Onder de directe belastingen behooren de patenten.

(1) Voor dezen knecht komt het ingediend ontwerp A te gemoet; maar hoe gaat het integendeel met zijne haardsteden?

eene belasting, die geheel en uitsluitend door den middelstand en den arbeidsman wordt betaald, waarin men zorgvuldig heeft vermeden eenige bediening te belasten, die door aanzienlijken uitgeoefend wordt. Is de belasting op de patenten waarlijk eene belasting op het inkomen, waarom zijn dan daarvan vrijgesteld burgerlijke ambtenaren, hoofd-officieren en advokaten? Zeker omdat het dan niet uitsluitend eene belasting voor den middelstand bleef.

Ik ben nu gekomen tot de accijnsen, en zal die ieder afzonderlijk beschouwen.

Ofschoon het erkend wordt, dat ieder ingezeten in de belasting moet dragen, daalt, echter, die op het zout al te laag neder. Men moet niet zeggen, dat men geene belasting meer op de armoede wil leggen, als men die op het zout in stand houdt; deze drukt vooral op de armoede. Het gemaal is, om het doel te bereiken, om iedereen te doen betalen, veel geschikter; het groot verschil, toch, tusschen den impost op de tarwe en de rogge is in het voordeel van den geringen man, en de schamele, ten minste ten platte lande, eet meestal aardappelen. Indien men met meer klemmende maatregelen tegen het sluiken minder formaliteiten vereenigde — dat beide zeer goed kon — zoude het gemaal een zeer goede accijns zijn. Daarenboven hindert deze belasting de nijverheid niet; die op het zout zeer sterk. In plaats van door verbodsmaatregelen, zoo als een onzer afgevaardigden verleden jaar wilde, kome men onze visscherijen te te hulp met de afschaffing van de belasting op het zout, en de ondersteuning zal geheel andere gevolgen hebben dan een verbodsmaatregel.

*Het geslagt* is in theorie eene goede accijns; maar in praktijk? Zie eens de maandstaten der ontvangers in onderscheidene streken. In sommige steden zult gij vinden, dat deze belasting boven de oorspronkelijke raming opbrengt; in sommige dorpen, dat zij niet noemenswaard geeft. Eene belasting, die zoozeer ontdoken kan worden, kan niet onder de goede geteld worden.

*De wijn.* Deze nu zal toch wel een accijns voor de aanzienlijken zijn. Laat ons tot voorbeeld nemen mijne vroeger aangehaalde kennissen A en B. A doet wijn bij het okshoofd op tegen *f* 14 het anker; beteren wijn heeft niet. Bij B wordt er geen voor minderen prijs dan *f* 28 het anker gedronken, en zijn kelder is ruim van betere merken voorzien, waarvan hij geen zuinige schenker is. Ik weet niet hoe veel geld hij jaarlijks aan wijn besteedt; maar dit is duidelijk, dat A meer dan 50, B geen 20 pCt. betaalt van den wijn, dien zij gebruiken.

*Het gedistelleerd* is van alle accijnsen zeker de beste; kon men, met den drank te belasten, het rampzalig misbruik van denzelven tegengaan! Daarenboven schaadt deze belasting de nijverheid weinig, doch ongelukkig wordt door dezelve eenen zeer onzedelijken sluikhandel gedreven. Dezen moest men voorkomen, en dit kan alleen, als alle regeringen, inziende welke rampen het misbruik van sterken drank te weeg brengt, een en hetzelfde systema van heffing dezer belasting in hunne staten invoerden. Voor ons zoude het voldoende zijn, dat wij deswege eene overeenkomst met Pruissen, Hanover en België troffen. Dit zoude betere vruchten geven dan een handelstractaat.

*Bieren en azijnen.* Hoezeer de belasting op het bier grootendeels op den middelstand drukt, zoude, echter, deze belasting niet als accijns verwerpelijk zijn. Het vrij algemeen verval onzer brouwerijen, na de invoering der wet, is, echter, een sterk bewijs, dat deze belasting nadeelig voor de nijverheid is.

*Suiker.* Van deze belasting, die der schatkist weinig, eenigen particulieren veel geeft, is in dezen tijd zoo veel gezegd, dat die gerust verder onvermeld kan blijven.

*Zeep.* Zindelijkheid, dewijl daardoor orde geboren wordt, kan men bij den geringen man niet te veel aanmoedigen; zij is eene goede eigenschap bij den burger, eene deugd bij den geringen man. De belasting op de zeep is uit dien hoofde onzedelijk, en buitendien, schadelijk voor de welvaart onzer bleekerijen.

*Brandstoffen* zouden, als accijns, bij particulieren goed zijn; maar in welke fabriek, in welke affaire kan men de brandstoffen missen? Deze belasting is zeer hinderlijk voor de nijverheid en uit dien hoofde verwerpelijk.

Laat ons nu ten slotte zien, hoe de accijnsen op de ingezetenen drukken. Nemen wij weder tot voorbeeld de huisgezinnen der reeds genoemde A en B. — Het huisgezin van den eerste bestaat uit 18 personen, dat van B uit 8. Zij dragen dus in de accijnsen in het algemeen als 18 : 8 of als 9 : 4. Het is dus waarlijk geen zegen in Nederland, kinderen te hebben. Voor ieder kind, dat gij hebt, zegt de fiscus, zult gij betalen; en het zekere middel, om uw fortuin langzamerhand door den fiscus te zien verslinden, is veel kinderen te krijgen; want nog is er eene belasting, waartoe groote familiën wel het meest bijbragen; dat is die van de

*Registratie.* Wiens kroost toch zal het meest transacties sluiten, dat van A of dat van B? Bij den dood van A scheiding des boedels, verkoop van vaste goederen en welligt van inboedel. Bij den dood van B. volgt zijne eenige dochter eenvoudig op. Alleen als hij iets wenscht te koopen, heeft hij met de registratie te doen; maar de regten van overgang worden bij publieke verkoopingen door den verkooper betaald; want de kooper rigt er zijn bod naar; en hoe duizend malen, vooral in de laatste 20 jaren, behoorde de verkooper tot den middelstand, de kooper tot den aanzienlijken? Doch dan, als men tot het begin eener affaire een stuk grond noodig heeft van den aanzienlijke, dan is het de verkooper niet, die de overgangsregten betaalt! Zoo zijn onze belastingen ingerigt om den ouders te gemoet te komen in de kosten der opvoeding, om hen hunne zware taak te vergemakkelijken! Daarom ook, als uw zoon in de loting valt, en gij voor hem remplaceren moet, is de fiscus weder dadelijk met zegel- en registratie-gelden gereed, om u goed te doen gevoelen, dat er in Nederland niets is, dat zoo belast is, als het kinderen-hebben. Ja, hoezeer anders het verband tusschen onze belastingen moeijelijk is te vatten, — hierin maken zij een volledig stelsel, om, bij het gezegend zijn met kroost, den gegoeden middelstand tot den geringen, en den geringen tot armoede te brengen. Zij zijn op den tegenwoordigen voet een ware kanker, die ons land, dat vroeger zoo gelukkig was, van een' evenredig meer gegoeden middelstand te hebben dan eenig land in de wereld, al meer en meer van dien middelstand berooft; nog vijftig jaren langer het stelsel van belastingen, nog eenige geldleeningen (goudmijnen voor de rijken, en looden lasten voor de geringen), — en gij ziet hier te lande colossale fortuinen en daarnevens afzigtelijke armoede. Doch zal dit vijftig jaren duren? O wat ik u bidden mag, aanzienlijke ministers en volksvertegenwoordigers! denkt op uwen eigen toestand na; zoo gij het vermeerderen van uwe fortuinen zoo aangenaam vindt, dat gij ziende blind wilt zijn voor de verarming van den middelstand, dat uw eigen gevaar en dat uwer kinderen u ter harte ga! Wel zijn de arbeiders te Parijs en de chartisten in Engeland door de bajonetten en het mitrail tot zwijgen gebragt, — maar zullen, bij het toenemen van den honger, bij het aangroeijen van den haat der massa's, die massa's altijd overwonnen worden? zullen de soldaten nimmer inzien, dat zij en de massa's tot dezelfde kaste behooren? en, Groote God! welk een oorlog van degenen, die niets hebben, tegen degenen, die wat bezitten! Nog is de geest van onzen middelstand een geest van orde en van onderwerping aan de wetten en de regering; nog is onze geringe man zulk een rustig burger als ergens in Europa gevonden wordt; nog tieren geene uitgehongerde hoopen langs velden en straten, om broodschreeuwende; want nog kan de middelstand helpen, nog vindt men bij haar de deugd der vaderen, de weldadigheid; maar niet langer moet die kanker der belastingen aan zijne leden knagen, of hij zal niet meer kunnen ondersteunen, en, Aanzienlijken! zult gij dan minder betalen, als u de looden last eener armentaks op de schouders komt, dan nu bij een billijk herstel van evenwigt der belastingen? En hoe weinig afdoende het redmiddel der armentaks is, als het kwaad eens is ingekankerd, kan u het voorbeeld van Engeland toonen! Hoe men over het doelmatige van den noodmaatregel van PEEL, de belasting op het inkomen, moge denken, — eere zij hem en der Engelsche aristocratie, dat zij eene belasting hebben toegestemd, die hen-zelven het meest drukt. Maar zal Engeland hierdoor gered zijn? Wie durft dat zeggen? Aanzienlijke Nederlanders! laat de middelstand door mijne stem, geen vergeefsch beroep op uwe vaderlandsliefde en menschlievendheid doen; twee deugden, die u te allen tijde versierd hebben. Laat mij hiet vergeefs u aangetoond hebben, dat uw eigenbelang, het belang uwer kinderen, eene voorziening in den tegenwoordigen toestand vereischt. Men spreekt veel dat er bezuinigd moet worden; maar nog noodiger is een evenredig stelsel van belastingen. Ja, er kan, en er moet bezuinigd worden. De noodelooze centralisatie, die door haren omslag de regering verlamt, moet afgeschaft worden; de oogluiking, die men omtrent ambtenaren heeft, die hunnen pligt niet doen, maar wier familie men vreest, moet ophouden, en bovenal, de minste ontrouw moet men met demissie durven straffen. Er is geen erger worm aan ons budget dan de handvulling. Men zoude door deze drie punten veel, zeer veel kunnen bezuinigen; m... op den ergsten post van het budget, op het eno... cijfer van de schuld, kan men dit niet: en zoo ... aan den eenen kant kan uitwinnen, aan den ande... kant zijn er posten, die hooger moeten komen. ... dringend vereischt de toestand van Java voorzieni... hoe deerniswaardig is het daar met den particulie... handel gesteld! Zal men dit eiland, ten behoeve ee... maatschappij, ten behoeve van geldschieters, blij... monopoliseren? Zal, moet men niets tot opbeuri... doen, en eischt ons welverstaan eigenbelang dit, n... gebiedend? Hoe dikwijls is reeds gezegd, dat het ... het behoud onzer koloniën van het uiterste gewigt ... dat aan onze marine eene ontzagwekkende houd... worde gegeven; hoe dikwijls en teregt is er geklaa... over de stiefmoederlijke behandeling van de zee-o... cieren, bij welke alle ambitie wordt uitgedoofd; en w... land heeft meer bekwame zee-officieren noodig? ... dan de politie ten platte lande? en dan.... Doch d... optelling is hier onnoodig; genoeg meen ik gezegd ... hebben, dat, als gedaan wordt wat gedaan moet w... den, ook met alle mogelijke bezuinigingen en vereg... voudigingen het budget niet veel, niet noemenswa... dig vooreerst lager zal komen. En dan, als ... land door oorlog wordt bedreigd of door buiten... wone rampen geteisterd, of als onze koloniën ... gevaar komen — want even als Engeland kunn... wij zonder koloniën niet meer bestaan — waar... zullen dan de gelden komen? Neen, zoo ... vaderland gered zal worden, moet er een gelijkd... gend belastingstelsel zijn, dat des noods kan opgeze... worden, of wij zijn bij den eersten schok verloren.

(*Vervolg hiern...*



# Marktprijzen.

NIJMEGEN, 16 januari 1843.

In *Tarwe* ging heden zeer weinig om, het geplaatste was tot vorige prijzen: *Hooglandsche f* 9.50 à *f* 10... *Inlandsche en Cleefsche f* 7.75 à *f* 9, naar kwaliteit. — *Ro...* ging wederom goed af: *f* 7 à *f* 7.70. — *Gerst* weinig ... veil en begeerd: *Winter- f* 4.80 à *f* 5.25; *Zomer- f* ... *f* 4.50 — *Boekweit*, met geneigen koopers, *f* 6.20 ... *f* 6.75. — *Haver* werd, in de *nieuwe* soorten, weder ... voor Cleefsland gekocht; men heeft besteed voor *nie...* *f* 2.25 à *f* 2.75; *oude f* 2.75 à *f* 3. — *Erwten* zon... handel. — *Nieuw Rood Klaverzaad*, minder begeerd ... à *f* 19 per 50 pond.

# Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 Jan. 4 El 4 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim; gev...

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdr...